

ՀԱՇՎԵՏՈՒ ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԷԿՈՆՈՄԻԿԱՅԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ �ԱՆԿ» �ԱՅ �ԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ,
«ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ

Հայաստանի Հանրապետություն, 0002, ք. Երևան, Ամիրյան 23/1:

Հեռ.՝ (374 10) 510910, 8686,

E-mail: bank@aeb.am

Տարեկան հաշվետվություն 2022թ., 28 ապրիլի 2023թ.

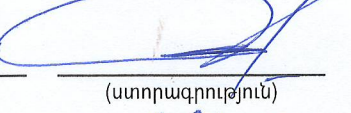
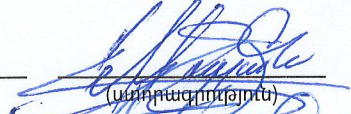
տեղաբաշխված արժեթղթերի դասը՝ սովորական բաժնետոմս (բաժնային արժեթուղթ) և արտոնյալ բաժնետոմս (բաժնային արժեթուղթ)

արժեթղթերի քանակը՝ սովորական բաժնետոմս՝ 2,001,710 արտոնյալ բաժնետոմս՝ 424,600

արժեթղթերի անվանական արժեքը (արժույթը)՝ սովորական բաժնետոմս՝ 10,400 ՀՀ դրամ արտոնյալ բաժնետոմս՝ 15,000 ՀՀ դրամ

«Մեր լավագույն տեղեկացվածության համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունները ճշգրիտ և լիարժեք ձևով արտացոլում են «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ ակտիվների և պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսերի իրական պատկերը, իսկ կառավարման մարմինների տարեկան զեկույցը ճշգրիտ և լիարժեք ձևով արտացոլում է «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ ընդհանուր վիճակը, բիզնեսի արդյունքները և զարգացումը և ներառում է այն հիմնական ռիսկերի նկարագիրը, որի հետ առնչվել կամ առնչվում է բանկը»:

ստորագրող անձինք՝

Արտակ Առաքելյան (անուն, ազգանուն)	Գործադիր տնօրենի տեղակալ-գանձապետ (պաշտոն)		28.04.2023թ. (ամսաթիվ)
Օնիկ Չիչյան (անուն, ազգանուն)	Կորպորատիվ և մանրածախ բիզնեսի գծով տնօրենի տեղակալ (պաշտոն)		28.04.2023թ. (ամսաթիվ)
Ռուբեն Բաղայան (անուն, ազգանուն)	Գործառնական գծով տնօրենի տեղակալ (պաշտոն)		28.04.2023թ. (ամսաթիվ)
Աստղիկ Մանրիկյան (անուն, ազգանուն)	Միջազգային և զարգացման գծով տնօրենի տեղակալ (պաշտոն)		28.04.2023թ. (ամսաթիվ)
Արփինե Փիլոսյան (անուն, ազգանուն)	Տեխնոլոգիաների և անվտանգության գծով տնօրենի տեղակալ (պաշտոն)		28.04.2023թ. (ամսաթիվ)
Միքայել Պողոսյան (անուն, ազգանուն)	Գլխավոր հաշվապահ (պաշտոն)		28.04.2023թ. (ամսաթիվ)
Հայկ Ավետիսյան (անուն, ազգանուն)	Ռազմավարության և ռիսկերի կառավարման վարչության պետ (պաշտոն)		28.04.2023թ. (ամսաթիվ)
Վրեժ Զհանգիրյան (անուն, ազգանուն)	Իրավաբանական վարչության պետ (պաշտոն)		28.04.2023թ. (ամսաթիվ)
Արամ Խաչատրյան (անուն, ազգանուն)	Գործադիր տնօրեն (պաշտոն)		28.04.2023թ. (ամսաթիվ)

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Գրանթ Թորնթոն ՓԲԸ

ՀՀ, ք. Երևան 0015
Երևան Պլազա
Բիզնես Կենտրոն
Գրիգոր Լուսավորիչ 9

Հ. + 374 10 500 964
Ֆ. + 374 10 500 961

Grant Thornton CJSC

Yerevan Plaza Business Center
9 Grigor Lusavorich street
0015 Yerevan, Armenia

T + 374 10 500 964
F + 374 10 500 961

«ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԱՑ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ Բաժնետերերին.

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԱՑ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը, սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի վերաբերյալ համառոտագիրը:

Մեր կարծիքով՝ կից ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Բանկի՝ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմքեր

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է մեր եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Բանկից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված «Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրքի» (ՀԷՄՄԽ կանոնագիրք) և էթիկայի համապատասխան պահանջների, որոնք կիրառելի են ֆինանսական հաշվետվությունների մեր աուդիտի նկատմամբ Հայաստանի Հանրապետությունում, և կատարել ենք էթիկայի գծով մեր այլ պարտականությունները՝ էթիկայի նշված պահանջների համաձայն: Մենք համոզված ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցերն այն հարցերն են, որոնք, մեր մասնագիտական դատողության

համաձայն, առավել նշանակալի էին ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Այդ հարցերը դիտարկվել են ֆինանսական հաշվետվությունների՝ որպես մեկ ամբողջություն, մեր աուդիտի համատեքստում և ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ կարծիք ձևավորելու նպատակով: Մենք այդ հարցերի վերաբերյալ առանձին կարծիք չենք տրամադրում:

• *Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստ*

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների նկարագրությունը ներկայացված է ֆինանսական հաշվետվությունների ծանոթագրություն 4.4-ում, իսկ պարտքային ռիսկի վերլուծությունը՝ ծանոթագրություն 36.1-ում:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի ձևավորումը համարվում է աուդիտի առանցքային հարց՝ հաճախորդներին տրված վարկերի նշանակալի լինելու, ինչպես նաև արժեզրկման գնահատման հիմքում ընկած ենթադրությունների սուբյեկտիվության պատճառով: Տարբեր դատողությունների և ենթադրությունների կիրառումը կարող է հանգեցնել ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի գնահատման և ձևավորման էականորեն տարբեր արդյունքների, ինչը կարող է էական ազդեցություն ունենալ Բանկի ֆինանսական արդյունքների վրա:

Դատողությունների առանցքային ոլորտները ներառում են ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման ժամանակ արժեզրկման որոշման պահանջների մեկնաբանումը, որը արտացոլվում է Բանկի՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելում, վարկի որակի էական վատթարացման հետ կապված բացահայտումները, նաև ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելում օգտագործված ենթադրությունները, ինչպիսիք են երրորդ կողմի ֆինանսական վիճակը, ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների հոսքերն ու կանխատեսվող մակրոտնտեսական գործոնները և լրացուցիչ միջոցներ կիրառելու անհրաժեշտությունը՝ արտացոլելու ընթացիկ կամ ապագա արտաքին գործոնները, որոնք պատշաճ կերպով հաշվի չեն առնվել ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելում:

Արժեզրկման մեթոդոլոգիայի հետ կապված իրականացվել են հետևյալ աուդիտորական ընթացակարգերը.

- Ուսումնասիրվել է Բանկի՝ ՖՀՄՍ 9-ի հիման վրա արժեզրկման պահուստի ձևավորման քաղաքականությունը և համեմատվել է ՖՀՄՍ 9-ի պահանջների հետ:
- Գնահատվել է ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի որոշման ժամանակ օգտագործվող տեղեկատվության նկատմամբ վերահսկողության համապատասխան գործիքների կառուցվածքը և թեստավորվել է դրանց գործառնական արդյունավերությունը՝ ներառյալ վարկի ձևավորման պահին ստացված գործարքային տվյալները, վարկային որակի շարունակական ներքին գնահատումները, ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելի տվյալների և ինտերֆեյսի պահպանումը:
- Գնահատվել է ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելի նկատմամբ վերահսկողության համապատասխան գործիքների կառուցվածքը և թեստավորվել է դրանց գործառնական արդյունավերությունը՝ ներառյալ մոդելի կառուցումը և հաստատումը, շարունակական վերահսկումը/հավաստիացումը, մոդելի կառավարումը և թվաբանական ճշգրտությունը:
- Ստուգվել է Բանկի՝ պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման և ռիսկերի հակվածությունը տարբեր փուլերում դասակարգելու հիմնավորվածությունը:
- Ռիսկերի որոշակի ընտրանքի համար ստուգվել է Բանկի փուլավորման ճշտությունը:

- Գնահատվել և թեստավորվել են մոդելավորման էական ենթադրությունները՝ կենտրոնանալով Բանկի կողմից ընդունված մոդելավորման առանցքային ենթադրությունների վրա, և պահուստների զգայունությունը մոդելավորման ենթադրությունների փոփոխությունների նկատմամբ:
- Բանկի ղեկավարության կողմից ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկներում օգտագործված կանխատեսվող ենթադրությունների հետ կապված քննարկումներ են անցկացվել ղեկավարության հետ, որի ընթացքում ենթադրությունները հաստատվել են՝ օգտագործելով հանրամատչելի տեղեկատվությունը:
- Ուսումնասիրվել են ռիսկերի ընտրանքային օրինակներ և իրականացվել ընթացակարգեր՝ վարկային որակի էական վատթարացման ռիսկերի ժամանակին բացահայտելու և անհատապես գնահատված ռիսկերի գծով ակնկալվող կորուստների հաշվարկը գնահատելու նպատակով:
- Ստուգվել է 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի հաշվարկում ընդգրկված վարկերի և փոխատվությունների, արտահաշվեկշռային հողվածների, ներդրումային արժեթղթերի, տեղաբաշխումների և այլ ֆինանսական ակտիվների ամբողջականությունը: Ստուգվել են կիրառված մոդելների տեսական հիմքերը, և թեստավորվել է դրանց մաթեմատիկական ամբողջականությունը:
- Արտաքին աղբյուրներից ստացվող տվյալների մասով վերանայվել է նման տվյալների ընտրության գործընթացը, Բանկի համար դրա տեղին լինելը և նման տվյալների նկատմամբ վերահսկողության ու կառավարման մեխանիզմները:
- Մեր SS ոլորտի մասնագետները ներգրավվել են հատուկ փորձառություն պահանջող ոլորտներում (օրինակ՝ տվյալների հուսալիություն և ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդել):
- Գնահատվել է ֆինանսական հաշվետվություններում բացահայտումների ճշգրտությունը:

Այլ տեղեկատվություն

Ղեկավարությունը պատասխանատու է այլ տեղեկատվության համար: Այլ տեղեկատվությունը բաղկացած է Բանկի՝ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար տարեկան հաշվետվության մեջ ներկայացված տեղեկատվությունից, սակայն չի ներառում ֆինանսական հաշվետվությունները և դրանց վերաբերյալ աուդիտորական եզրակացությունը: Ակնկալվում է, որ տարեկան հաշվետվությունը մեզ հասանելի կլինի սույն աուդիտորական եզրակացության ամսաթվից հետո:

Ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր կարծիքը չի տարածվում այլ տեղեկատվության վրա, և մենք դրանց վերաբերյալ որևէ ձևի հավաստիացման եզրակացություն չենք արտահայտելու:

Ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի հետ կապված մեր պարտավորությունն է ծանոթանալ վերը նշված այլ տեղեկատվությանը, երբ այն հասանելի լինի մեզ՝ որոշելու համար, թե արդյոք առկա են էական անհամապատասխանություններ այլ տեղեկատվության և ֆինանսական հաշվետվությունների կամ աուդիտի ընթացքում ձեռք բերված մեր գիտելիքների միջև, կամ արդյոք այլ տեղեկատվությունը պարունակում է այլ էական խեղաթյուրումներ:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի

հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Բանկի՝ անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու համար, համապատասխան դեպքերում անընդհատության հետ կապված հարցերը բացահայտելու և Բանկի գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Բանկը, ընդհատել դրա գործունեությունը կամ, երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Բանկի ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից՝ անկախ դրանց՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՄ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք առանձին կամ միասին վերցրած կազդեն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

Որպես ԱՄՄ-ներին համապատասխան աուդիտի մաս, աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- Որոշակիացնում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար ու համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության պատճառով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության չարաշահում:
- Ձեռք ենք բերում պատկերացում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, այլ ոչ թե Բանկի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- Գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների ողջամտությունը:
- Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա, գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է նշանակալի

կասկած հարուցել Բանկի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորի եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Բանկին դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը:

- Գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտորական առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց նաև տրամադրում ենք հավաստիացում, որ մենք պահպանել ենք անկախության վերաբերյալ էթիկայի համապատասխան պահանջները, ինչպես նաև նրանց տեղեկացնում ենք բոլոր հարաբերությունների կամ այլ հարցերի մասին, որոնք, ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա և, որտեղ կիրառելի է, անկախության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց հաղորդակցած հարցերից որոշում ենք այն հարցերը, որոնք համարվել են առավել նշանակալի ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում, և, հետևաբար, աուդիտի առանցքային հարցեր են: Մենք նկարագրում ենք այդ հարցերը մեր աուդիտորական եզրակացությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ օրենքով կամ այլ իրավական ակտերով արգելված է այդպիսի հարցերի հրապարակային բացահայտումը, կամ, երբ խիստ բացառիկ հանգամանքներում մենք որոշում ենք, որ տվյալ հարցը չպետք է ներկայացվի աուդիտորական եզրակացությունում, քանի որ կարող է ողջամտորեն ակնկալվել, որ դրա ներկայացման հետ կապված բացասական հետևանքներն ավելի շատ կլինեն, քան դրա ներկայացմամբ պայմանավորված հանրային օգուտը:

Աուդիտորական առաջադրանքի պատասխանատուն, որի արդյունքում ներկայացվում է սույն աուդիտորական եզրակացությունը՝ Նաիրա Ուլունցն է:

Արմեն Հովհաննիսյան
«Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ի տնօրեն

Նաիրա Ուլունց
Աուդիտի պատասխանատու

27 ապրիլի, 2023թ.

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	2022	2021
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	6	32,690,014	27,099,448
Տոկոսային ծախսեր	6	(19,818,798)	(15,368,668)
Զուտ տոկոսային եկամուտներ		12,871,216	11,730,780
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	7	4,551,003	3,274,558
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	7	(1,512,407)	(1,123,565)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով զուտ եկամուտ		3,038,596	2,150,993
Զուտ օգուտ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներից և պարտավորություններից		374,451	484,429
Զուտ եկամուտ արտարժույթային գործառնություններից	8	3,982,348	1,205,009
Զուտ օգուտ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների ապաճանանչումից		30,818	129,895
Այլ եկամուտներ	9	494,070	528,640
Պարտքային կորուստների գծով ծախս	10	(245,905)	(1,840,266)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	11	(5,776,068)	(5,112,281)
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	21	(1,613,658)	(1,517,019)
Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	22	(182,116)	(138,825)
Այլ ծախսեր	12	(4,050,258)	(3,884,768)
Շահույթ մինչև հարկումը		8,923,494	3,736,587
Շահութահարկի գծով ծախս	13	(1,811,677)	(780,148)
Տարվա շահույթ		7,111,817	2,956,439

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	2022	2021
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք <i>Հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>			
<i>Իրական արժեքի պահուստի շարժ (պարտքային գործիքներ)</i>			
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն		(1,084,519)	(44,475)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրացումից շահույթին կամ վնասին փոխանցված գուտ օգուտ		(21,343)	(108,467)
Փոփոխություններ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստում		48,146	(209,518)
Վերադասակարգվող հողվածներին վերաբերող շահութահարկ		190,389	65,243
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով գուտ վնաս		(867,327)	(297,217)
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք՝ առանց շահութահարկի		(867,327)	(297,217)
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		6,244,490	2,659,222
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ	14	3.21	1.09

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 16-ից մինչև 108-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ	Ծանոթ.	31 դեկտեմբերի 2022թ.	31 դեկտեմբերի 2021թ.
<i>Ակտիվներ</i>			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	15	69,081,631	63,399,890
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	16	67	5,053
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	17	11,448,364	9,497,133
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	18	6,381,390	7,826,751
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	19	259,413,495	220,889,139
Ներդրումային արժեթղթեր	20	4,125,187	5,139,770
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	20	43,253,667	37,667,527
Հիմնական միջոցներ	21	12,531,014	12,694,277
Ոչ նյութական ակտիվներ	22	811,161	693,383
Այլ ակտիվներ	23	2,293,742	2,051,188
Ընդամենը՝ ակտիվներ		<u>409,339,718</u>	<u>359,864,111</u>
<i>Պարտավորություններ և սեփական կապիտալ</i>			
Պարտավորություններ			
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	16	1,083	21,883
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	24	8,517,115	6,107,897
Հետգնման պայմանագրեր	18	38,713,408	34,576,952
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	25	146,618,966	131,081,522
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	26	156,197,592	135,948,859
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն		806,153	247,266
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	13	177,446	175,877
Ստորադաս փոխառություններ	27	3,971,329	3,605,469
Այլ պարտավորություններ	28	5,226,329	4,853,363
Ընդամենը՝ պարտավորություններ		<u>360,229,421</u>	<u>316,619,088</u>

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար ՀՀ դրամ		31 դեկտեմբերի, 2022թ.	31 դեկտեմբերի, 2021թ.
<i>Սեփական կապիտալ</i>			
Բաժնետիրական կապիտալ	29	26,652,068	26,107,555
Էմիսիոն եկամուտ		745,223	289,718
Գլխավոր պահուստ		3,663,000	3,481,000
Իրական արժեքի պահուստ		(1,228,475)	(361,148)
Այլ պահուստներ		3,112,039	3,214,025
Զբաղիված շահույթ		16,166,442	10,513,873
Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ		49,110,297	43,245,023
Ընդամենը՝ պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		409,339,718	359,864,111

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են 2023թ. ապրիլի 27-ին՝

Արամ Խաչատրյան
Գործադիր տնօրեն

Սիրայել Պողոսյան
Գլխավոր հաշվապահ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 16-ից մինչև 108-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Բաժնե- տիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Գլխավոր պահուստ	Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության պահուստ	Հիմնական միջոցների վերագնա- հատման պահուստ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	26,107,555	289,718	3,481,000	(361,148)	3,214,025	10,513,873	43,245,023
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	-	7,111,817	7,111,817
<i>Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք</i>							
Հիմնական միջոցների մաշվածությունից պահուստի ճշգրտում	-	-	-	-	(101,986)	101,986	-
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	-	-	-	(1,084,519)	-	-	(1,084,519)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրացումից շահույթին կամ վնասին փոխանցված գուտ օգուտ	-	-	-	(21,343)	-	-	(21,343)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստում գուտ փոփոխություններ	-	-	-	48,146	-	-	48,146
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	-	-	-	190,389	-	-	190,389
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	(867,327)	(101,986)	7,213,803	6,244,490
Բաժնետիրական կապիտալի ավելացում	544,513	455,505	-	-	-	-	1,000,018
Հատկացում պահուստին	-	-	182,000	-	-	(182,000)	-
Շահաբաժիններ բաժնետերերին	-	-	-	-	-	(1,379,234)	(1,379,234)
Ընդամենը սեփականատերերի հետ գործարքներ	544,513	455,505	182,000	-	-	(1,561,234)	(379,216)
Հաշվեկշիռը 2022թ. Դեկտեմբերի 31- ի դրությամբ	26,652,068	745,223	3,663,000	(1,228,475)	3,112,039	16,166,442	49,110,297

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար ՀՀ դրամ

	Բաժնե- տիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Գլխավոր պահուստ	Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության պահուստ	Հիմնական միջոցների վերագնա- հատման պահուստ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	25,955,663	180,180	3,275,000	(63,931)	3,319,815	8,928,892	41,595,619
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	-	2,956,439	2,956,439
<i>Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք</i>							
Հիմնական միջոցների մաշվածությունից պահուստի ճշգրտում	-	-	-	-	(105,790)	105,790	-
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	-	-	-	(44,475)	-	-	(44,475)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրացումից շահույթին կամ վնասին փոխանցված գուտ օգուտ	-	-	-	(108,467)	-	-	(108,467)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստում գուտ փոփոխություններ	-	-	-	(209,518)	-	-	(209,518)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	-	-	-	65,243	-	-	65,243
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	(297,217)	(105,790)	3,062,229	2,659,222
Բաժնետիրական կապիտալի ավելացում	151,892	109,538	-	-	-	-	261,430
Շահաբաժիններ բաժնետերերին	-	-	-	-	-	(1,271,248)	(1,271,248)
Հատկացում պահուստին	-	-	206,000	-	-	(206,000)	-
Ընդամենը սեփականատերերի հետ գործարքներ	151,892	109,538	206,000	-	-	(1,477,248)	(1,009,818)
Հաշվեկշիռը 2021թ. Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	26,107,555	289,718	3,481,000	(361,148)	3,214,025	10,513,873	43,245,023

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 16-ից մինչև 108-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	2022	2021
<i>Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Շահույթը նախքան հարկումը	8,923,494	3,736,587
<i>Ճշգրտումներ</i>		
Մաշվածության մասհանումներ	1,613,658	1,517,019
Անորտիզացիոն մասհանումներ	182,116	138,825
Հիմնական միջոցների արժեզրկում	-	29,537
Հիմնական միջոցների օտարումից օգուտ	(38,542)	(99,963)
Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման ծախս	245,905	1,840,266
Նախկինում դուրս գրված վարկերի (վերականգնում)/դուրս գրում	15,237	(2,024,416)
Արտարժույթի փոխարկումից զուտ վնաս	809,484	605,876
Զուտ օգուտ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներից և պարտավորություններից	(374,451)	(484,429)
Զուտ օգուտ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների ապաճանանջումից	(30,818)	(129,895)
Ստացվելիք տոկոսներ	(450,394)	(198,353)
Վճարվելիք տոկոսներ	1,248,205	103,652
<i>Դրամական միջոցների հոսքեր նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները (Ավելացում)/նվազում գործառնական ակտիվներում</i>	12,143,894	5,034,706
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	474,661	506,248
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(4,023,750)	3,264,372
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	1,335,923	2,346,944
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(55,862,360)	(34,669,421)
Այլ ակտիվներ	(532,120)	1,068,449
<i>Ավելացում/(նվազում) գործառնական պարտավորություններում</i>		
Հետգնման պայմանագրեր	4,591,803	(3,548,092)
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	31,769,453	27,954,487
Այլ պարտավորություններ	84,698	141,546
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից ստացված/ (գործունեության համար օգտագործված) մինչև շահութահարկը	(10,017,798)	2,099,239
Վճարված շահութահարկ	(1,060,832)	(1,550,585)
Գործառնական գործունեությունից ստացված/ (գործունեության համար օգտագործված) զուտ դրամական միջոցներ	(11,078,630)	548,654

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ.
<i>Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Ներդրումային արժեթղթերի առք	(46,446,705)	(33,396,978)
Ներդրումային արժեթղթերի վաճառք	40,798,970	34,556,275
Հիմնական միջոցների առք	(932,603)	(1,153,541)
Հիմնական միջոցների վաճառք	126,289	236,081
Ոչ նյութական ակտիվների առք	(299,894)	(250,475)
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված գուտ դրամական միջոցներ	(6,753,943)	(8,638)
<i>Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Բաժնետիրական կապիտալի ավելացում	1,000,018	261,430
Կանխավճար բաժնետոմսերի թողարկման համար	1,000,022	1,000,019
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	28,494,093	21,432,029
Թողարկած պարտքային արժեթղթերից մուտքեր	7,315,960	1,353,296
Թողարկած պարտքային արժեթղթերից ելքեր	(4,362,786)	(1,220,351)
Վարձակալության գծով պարտավորությունների մարում	(809,687)	(758,074)
Ստորադաս փոխառության ստացում	901,918	2,489,655
Ստորադաս փոխառության մարում	(329,948)	(89,886)
Վճարված շահաբաժիններ	(1,349,276)	(1,261,961)
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված գուտ դրամական միջոցներ	31,860,314	23,206,157
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գուտ աճ	14,027,741	23,746,173
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	63,399,890	42,572,757
Արժեզրկման պահուստում փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքներ վրա	(18,452)	(2,080)
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(8,327,548)	(2,916,960)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ (ծանոթ. 15)	69,081,631	63,399,890
<i>Լրացուցիչ տեղեկատվություն</i>		
Ստացված տոկոսներ	32,239,620	26,901,095
Վճարված տոկոսներ	(18,570,593)	(15,265,016)

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 16-ից մինչև 108-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

«ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ հաշվետու տարվա գործունեությունը գնահատելով՝ փաստենք, որ, բանկը որդեգրած ռազմավարության հետևողական իրականացման, կորպորատիվ կառավարման, ներքին հսկողության համակարգի բարձր մակարդակի և ռիսկերի կառավարման օպտիմալ ռազմավարության ընտրության շնորհիվ կարողացավ դիմակայել առկա մրցակցությանը և զարգացման մարտահրավերներին՝ ապահովելով գործունեության հիմնական ցուցանիշների զգալի աճ և կարևոր որակական տեղաշարժեր:

Բանկի՝ որպես կայացած և հեռանկարային ֆինանսական կառույցի, գնահատականը պետք է համարել նաև «Moody's Investors Service» ընկերության կողմից «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ին ռեյտինգների շնորհման, ինչպես նաև ISO/IEC 27001 (Տեղեկատվության անվտանգության կառավարման համակարգ) հավաստագրի ստացման փաստը, որը մեծ հեռանկարներ է բացում բանկի միջազգային ճանաչման, միջազգային ֆինանսավարկային կառույցների հետ համագործակցության էլ ավելի խորացման և բանկի հետագա զարգացման տեսանկյունից: Նշենք նաև, որ 2023 թվականի փետրվարի 1-ին «Fitch Ratings»-ը Բանկին վերահաստատել է արտարժույթով թողարկողի դեֆոլտի «B» երկարաժամկետ վարկանիշը (IDR)՝ կայուն հեռանկարով և «b» կենսունակության վարկանիշը (VR), իսկ փետրվարի 22-ին բարելավել է Բանկի վարկանշի հեռանկարը «Կայուն»-ից «Դրական»-ի և վերահաստատել արտարժույթով երկարաժամկետ թողարկողի դեֆոլտի B կարգի վարկանիշը (Long-Term Foreign-Currency Issuer Default Rating (IDR)):

Հաշվետու տարում Բանկի կանոնադրական հիմնադրամը համալրվեց 544.513.0 հազ. ՀՀ դրամով: Ընդլայնվել է վարկային պրոդուկտների, վճարահաշվարկային ծառայությունների, «AEB Online» և «AEB Mobile» համակարգերով ու ինքնասպասարկման տերմինալների միջոցով մատուցվող ծառայությունների տեսականին:

Բանկը ներդրեց NFC («Apple Pay», «Google Pay», «AEB Pay») ծառայությունը, որը հնարավորություն է տալիս իրականացնել անհպում գործարքներ «VISA» և «MasterCard» վճարային քարտերով, «Նվեր քարտ» պրոդուկտը, «AEB Mobile» համակարգի միջոցով սկսեց թողարկել «Visa Classic Digital» (վիրտուալ) քարտեր: «AEB Mobile» և «AEB Online» համակարգերում ներդրվեցին կայանատեղի, ադբահանության, Ղարաբաղ տելեկոմի բջջային և քաղաքային հեռախոսի, համատիրության, ԴԱՀԿ, դոմնֆոնի, 2021-ից փոփոխված գույքահարկի վճարներ ծառայությունները: Ընդլայնվեցին ինքնասպասարկման տերմինալներով մատուցվող ծառայությունները, մասնավորապես. բժշկական հաստատությունների ծառայությունների վճարների, «Սիլ Ինշուրանս» ընկերության ապահովագրական գումարների, «FlyOne» ընկերության ծառայությունների վճարների ընդունում:

Սկսվել են «Visa Direct» փոխանցման համակարգին ինտեգրման աշխատանքները, ինչպես նաև «Visa Rewards» և «Visa GURU» նոր քարտատեսակի, այդ թվում և դիջիթալ, ներդնման գործընթացները:

«Visa» ընկերության հետ կրնվել է քարտերի թողարկման խրախուսման համաձայնագիր, որով «Visa» ընկերությունը ֆինանսավորում է քարտային ակտիվացումները, որոնք կխթանեն քարտերի թողարկումը և դրանցով գործարքների աճը՝ ի շահ բանկի «Visa» վճարային քարտերի քարտապանների:

«Mastercard Europe» SA ընկերության հետ 2022թ.-ի դեկտեմբեր ամսին կնքվել է մարքեթինգային համաձայնագիր՝ քարտային գործարքների քանակային և ծավալային խրախուսման մարքեթինգային նախաձեռնության ապահովման վերաբերյալ:

Հաշվետու տարին արդյունավետ էր նաև միջազգային ֆինանսավարկային կառույցների հետ «ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ համագործակցության առումով. ընդլայնվեցին գործող ծրագրերը և ծավալվեց գործակցություն նոր բանկային ծառայությունների ոլորտում:

Այսպես. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի և Շվեյցարական responsibility Investment AG կողմից կառավարվող ներդրումային ընկերությունների միջև կնքվեցին միկրո ձեռնարկությունների ֆինանսավորմանն ուղղված 15.0 մլն ԱՄՆ դոլար ընդհանուր գումարով թվով 4 վարկային պայմանագրեր, «ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի և Շվեյցարական BlueOrchard Finance S.A. կողմից կառավարվող ներդրումային ընկերությունների միջև կնքվեցին միկրո, փոքր և միջին ձեռնարկությունների ֆինանսավորմանն ուղղված 15.0 մլն ԱՄՆ դոլար ընդհանուր գումարով թվով 3 վարկային պայմանագրեր, «ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի և Բելգիական INCOFIN Investment Management ընկերության կողմից կառավարվող ներդրումային ընկերությունների միջև կնքվեցին միկրո ձեռնարկությունների ֆինանսավորմանն ուղղված 15.0 մլն ԱՄՆ դոլար ընդհանուր գումարով վարկային պայմանագրեր:

«ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ հանդիսանում է ՀՀ բանկային համակարգի արդյունավետ զարգացող օղակներից մեկը, որը վերջին քսան տարիներին գործել է շահույթով: Նշվածը հատկանշական է, հաշվի առնելով ՀՀ տնտեսության զարգացման ընդհանուր իրավիճակը և բանկային համակարգում դրսևորված միտումները:

«ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ գործունեություն է ծավալում բանկային ծառայությունների մատուցման բոլոր ոլորտներում: Բանկը իր կայուն դիրքերն ունի թե արտարժութային, թե արժեթղթերի, թե միջբանկային շուկաներում: Բանկը ակտիվ գործունեություն է ծավալում թե վարկավորման, թե ծառայությունների մատուցման, թե փոխանցումների նոր ձևերի, թե պլաստիկ քարտերի սպասարկման ոլորտներում:

Ռիսկերի կառավարման օպտիմալ համակարգի առկայությունը էապես նպաստում է Բանկի հեռանկարային և կարճաժամկետ նպատակների իրականացմանն ուղղված միջոցառումների արդյունավետության բարձրացմանը:

Բանկում ռիսկերի կառավարման մշակույթը ենթարկվում է շարունակական կատարելագործման՝ ելնելով ռիսկերի ընդունելի մակարդակի և ռիսկ-եկամուտ օպտիմալ հարաբերակցության պայմաններում կայուն, հուսալի, արդյունավետ և ապահով գործունեության ծավալման նպատակներից:

Բանկում գործող ռիսկերի կառավարման համակարգը հիմնված է Բանկային վերահսկողության բազելյան կոմիտեի համաձայնագրերի, ISO/IEC 27001 (Տեղեկատվական անվտանգության կառավարման համակարգ) միջազգային ստանդարտի դրույթների և նմանատիպ այլ պահանջների վրա, որը հանդիսանում է համակարգի արդյունավետ գործունեության երաշխիքներից մեկը:

Կառավարման իրավասու մարմինների կողմից սահմանվում են ռիսկերի ընդունելի մակարդակները (ռիսկի ախորժակ), որոնց շրջանակներում գործունեության ծավալումը, ընթացիկ և ռազմավարական նպատակների իրականացման արդյունքում, Բանկի համար կապահովի կայուն և արդյունավետ զարգացում:

Ռիսկերի կառավարման գործընթացը բաղկացած է հետևյալ փուլերից՝ Բանկի գործունեության ընթացքում հնարավոր ռիսկերի նույնականացում, գնահատում, հսկողություն, հաղորդակցում-հաշվետվություն և գնահատված ռիսկերին արձագանքում: Տնտեսամաթեմատիկական մոդելավորման գործիքների կիրառման, գործընթացների կանոնակարգման, վերլուծության, կանխատեսման և ներքին հսկողության համակարգի մշտական կատարելագործման արդյունքում՝ Բանկը հնարավորություն է ստանում ռիսկերի

կառավարման համակարգի միջոցով ապահովել ռիսկ-եկամուտ օպտիմալ հարաբերակցությունը՝ Բանկի զարգացման կշռադատված ռազմավարության պայմաններում բացառելով կամ նվազագույնի հասցնելով Բանկի գործունեության ընթացքում հնարավոր ռիսկերով պայմանավորված կորուստները և ապահովելով գործող նորմատիվային դաշտի պահանջները:

Ռիսկերի կառավարման հիմնական սկզբունքները, առանձին ռիսկատեսակների գնահատման և կառավարման մոտեցումները, մեթոդաբանությունները և մոդելները սահմանված են բանկի ներքին իրավական ակտերում:

Բանկի համախառն ռիսկը կառավարվում է համապատասխան տնտեսամաթեմատիկական մոդելի հիման վրա՝ արտարժույթային, վարկային, իրացվելիության և տոկոսադրույքի փոփոխման ռիսկերի և դրանց գումարային՝ համախառն ռիսկի էական չափերի (մակարդակների) սահմանման և մոնիտորինգի միջոցով:

Համաձայն «ԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ ռիսկերի կառավարման քաղաքականության» պահանջների, հաշվի առնելով Բանկային վերահսկողության բազելյան կոմիտեի և GARP-ի (Generally Accepted Risk Principles) ռիսկերի կառավարման սկզբունքները՝ բանկում մշակվել և ներդրվել են հետևյալ հիմնական ռիսկատեսակների գնահատման և կառավարման մոդելները.

- վարկային ռիսկ,
- տոկոսադրույքների փոփոխման ռիսկ,
- իրացվելիության ռիսկ,
- արտարժույթային ռիսկ,
- գնային ռիսկ,
- գործառնական ռիսկ:

Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկը վարկի, հաշվարկված տոկոսի կամ դրանց մի մասի պայմանագրով սահմանված ժամկետներից ուշացման կամ անվերադարձելիության հնարավոր վտանգն է՝ պայմանավորված վարկառուի ֆինանսական վիճակի վատթարացմամբ, գրավի արժեզրկմամբ և նման այլ պատճառներով:

Բանկի վարկային պորտֆելի կառուցվածքի հնարավոր տարբեր փոփոխությունների ազդեցությունները Բանկի գործունեության ընթացիկ ցուցանիշների վրա վերլուծվում և գնահատվում է սթրես թեստավորման և տարբեր հավանական սցենարների դիտարկման միջոցով: Վերոնշյալ սթրեսային սցենարների վերլուծության շրջանակներում իրականացվում է նաև նորմատիվների խախտման կրիտիկական կետերի հաշվարկ և վերլուծություն, որը տեղեկատվություն է տալիս տվյալ օրվա դրությամբ նորմատիվների խախտման հավանականության՝ որպես վարկային ռիսկի յուրօրինակ գնահատականի վերաբերյալ:

Վարկային պորտֆելի որակի մշտադիտարկման նպատակով իրականացվում է ըստ վարկատեսակների միջին կշռված փաստացի տոկոսադրույքների և չափսատող վարկերի տեսակարար կշիռների հարաբերակցությունների դինամիկայի վերլուծություն, ինչպես նաև վարկերի դասակարգման (դասերի միջև) միգրացիոն հոսքերի և դրանց փոփոխությունների ամսական ուսումնասիրություն:

Վարկային ռիսկի կառավարման արդյունավետ համակարգի շնորհիվ բանկի վարկային պորտֆելը շարունակում է պահպանել ավանդական բարձր որակը և ցածր ռիսկայնության աստիճանը:

Տոկոսադրույքների փոփոխման ռիսկ

Տոկոսադրույքի փոփոխման (տոկոսադրույքի) ռիսկը բանկի զուտ տոկոսային եկամտի կամ կապիտալի տնտեսական արժեքի վրա շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխման բացասական ազդեցության հավանականությունն է:

Միջազգային պրակտիկայում լայն տարածում գտած «GAP մոդելի» միջոցով տոկոսադրույքների փոփոխության ռիսկը գնահատվում է տոկոսադրույքների փոփոխման նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների դիսբալանսի և ժամկետայնության ճեղքվածքների վերլուծության հիման վրա: «Դյուրացիայի մոդելի» հիման վրա տոկոսադրույքի փոփոխման ռիսկը գնահատվում է ակտիվների և պարտավորությունների միջին կշռված ժամկետայնության ցուցանիշների կիրառմամբ՝ դիտարկելով դյուրացիան որպես տոկոսադրույքների փոփոխության նկատմամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկա արժեքների զգայունության գնահատման գործիք:

Իրականացվում է նաև առանձին արժույթներով արտահայտված ակտիվների և պարտավորությունների ճեղքվածքների վերլուծություն՝ զուտ տոկոսային եկամտի վրա դրանց տոկոսադրույքների փոփոխության ազդեցության տեսանկյունից:

Նշված մոդելները հնարավորություն են տալիս ակտիվների և պարտավորությունների դյուրացիաների վերլուծության միջոցով իրականացնել ակտիվների և պարտավորությունների օպտիմալ կառավարում՝ հեջավորելով տոկոսադրույքի ռիսկը:

Եռամսյակային և տարեկան կտրվածքով իրականացվում է տոկոսադրույքների փոփոխության՝ Բանկի զուտ տոկոսային եկամտի և կապիտալի վրա ազդեցության սցենարային վերլուծություն, ինչպես նաև սթրես թեստավորում, որոնց արդյունքները ներառվում են Բանկի հրապարակվող միջանկյալ և տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում և այլ հաշվետվություններում:

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը հավանականությունն է, որ բանկն ի վիճակի չի լինի ճիշտ ժամանակին բավարարել իր պարտատերերի պահանջներն՝ առանց լրացուցիչ կորուստներ կրելու:

Ժամկետայնության ճեղքվածքների հիմնադրույթի կիրառման հիման վրա Բանկում ներդրված իրացվելիության ցուցանիշների գնահատման և կառավարման մեթոդաբանությունը հնարավորություն է ընձեռում հաշվարկված ակնթարթային, մինչև 90 օր և մինչև 1 տարի կուտակային իրացվելիության ցուցանիշների ժամանակային շարքերի հիման վրա գնահատել ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ճեղքվածքների ազդեցությունը Բանկի իրացվելիության վրա, որը հիմք է հանդիսանում ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման օպտիմալ որոշումների կայացման համար:

Սթրես թեստավորման սցենարային մոդելը հնարավորություն է տալիս գնահատել իրացվելիության նորմատիվների վրա շուկային տարբեր հնարավոր իրավիճակների ազդեցությունը՝ վերլուծելով ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդների որոշակի բաժնեմասի պայմանագրի ժամկետից շուտ ետ պահանջման և ցպահանջ պարտավորությունների որոշակի բաժնեմասի ետ պահանջման դեպքում (ինչպես նաև նշված բաժնեմասերի տարբեր հնարավոր համակցությունների դեպքում) նորմատիվների փոփոխությունները և դրանց խախտման հավանականությունը: Նորմատիվների խախտման կրիտիկական կետերի հաշվարկումը հնարավորություն է տալիս ստանալ բանկի իրացվելիության ռիսկի այլընտրանքային գնահատականներ՝ վերլուծելով ֆիզիկական և

իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդների պայմանագրի ժամկետից շուտ ետ պահանջման և ցպահանջ պարտավորությունների ետ պահանջման ազդեցությունը նորմատիվների վրա և վերջիններիս խախտման հավանականությունները:

Բանկի կողմից ներգրավված ցպահանջ և ժամկետային միջոցների կենտրոնացումների ռիսկի գնահատման տնտեսամաթեմատիկական մոդելը, քվանտիլային վերլուծության հիման վրա, հնարավորություն է տալիս գնահատել ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ցպահանջ և ժամկետային ավանդների կենտրոնացումների մակարդակները: Մշակված մեթոդաբանության շրջանակներում իրականացվում է նաև սթրես թեստերի սցենարային վերլուծություն, որը ներառում է խոշորագույն 10% հաճախորդ ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ցպահանջ և ժամկետային ավանդների արտահոսքի ազդեցությունները նորմատիվների վրա, ինչպես նաև հաճախորդների վերոհիշյալ չորս խմբերից (ժամկետային ավանդ ներդրած ֆիզիկական և իրավաբանական անձինք, ցպահանջ ավանդ ներդրած ֆիզիկական և իրավաբանական անձինք) յուրաքանչյուրի 1%-ի ավանդների արտահոսքի գումարային ազդեցությունը տնտեսական նորմատիվների վրա: Իրացվելիության կառավարման շրջանակներում դիտարկվում են նաև որոշակի շեմային ծավալից ավելի միջոցներ ներդրած խոշոր իրավաբանական և ֆիզիկական անձ առանձին հաճախորդների, ինչպես նաև դրանց խմբերի միջոցների արտահոսքի սցենարային վերլուծությունները, որի արդյունքում ևս գնահատվում է միջոցների արտահոսքի ազդեցությունը նորմատիվների ընթացիկ մակարդակների վրա:

Արտարժույթային ռիսկ

Արտարժույթային ռիսկը արտարժույթի փոխարժեքների տատանման արդյունքում Բանկի կորուստներ կրելու հավանականությունն է:

Բանկում արտարժույթային ռիսկի կառավարումն իրականացվում է կիրառելով միջազգային պրակտիկայում ընդունված VAR մեթոդաբանությունը, ինչպես նաև սթրես թեստերի սցենարային վերլուծության մեթոդները: Սթրես թեստերի սցենարային վերլուծություններում դիտարկվում է արտարժույթի փոխարժեքի կտրուկ տատանման ազդեցությունը նորմատիվների վրա: Դիտարկվում են՝ ՀՀ դրամի արժեվորման և արժեզրկման սթրեսային սցենարներ, ինչպես նաև ըստ առանձին արտարժույթների փոխարժեքների տատանման սցենարային համակցության վատագույն սցենարի տարբերակը, որի դեպքում հնարավոր վնասը կկազմի առավելագույնը:

Արտարժույթային ռիսկի կառավարման նպատակով կիրառվող VAR մեթոդաբանության հիմքի վրա մշակված արտարժույթների փոխարժեքների տատանումներից հնարավոր առավելագույն վնասների գնահատման տնտեսամաթեմատիկական մոդելը հնարավորություն է տալիս գնահատել Բանկի բաց դիրքերով պայմանավորված հնարավոր կորուստների ռիսկը:

Արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխության ազդեցությունը Բանկի շահույթի վրա գնահատվում է նաև եռամսյակային և տարեկան կտրվածքով՝ սթրես թեստերի սցենարային վերլուծության միջոցով, որի արդյունքները ներառվում են Բանկի հրապարակվող միջանկյալ և տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում:

Գնային ռիսկ

Գնային ռիսկը որևէ բորսայում(ներում) ցուցակված, բանկի հաշվեկշռում շուկայական ընթացիկ գներով արտացոլվող կապիտալի գործիքների շուկայական գների անբարենպաստ փոփոխությունների հետևանքով Բանկի կողմից ֆինանսական կորուստներ կրելու վտանգն է՝ պայմանավորված ինչպես տվյալ կապիտալի գործիքի և դրա թողարկողի, այնպես էլ շուկայում

շրջանավոր կապիտալի գործիքների շուկայական գների ընդհանուր տատանումների հետ կապված գործոններով (տվյալ կապիտալի գործիքի գծով երկար կամ կարճ դիրքի առկայության պայմաններում):

Գնային ռիսկի հնարավոր նվազագույն մակարդակն ապահովվում է հետևյալ միջոցառումների շրջանակներում.

- ֆինանսական շուկայի կառուցվածքային, ծավալային և գնային ցուցանիշների դինամիկայի, առանձին ֆինանսական գործիքների իրացվելիության վերլուծություն, առկա միտումների բացահայտում,
- հնարավոր կորուստների գնահատում,
- հեջավորման գործիքների կիրառում,
- ֆինանսական գործիքների գծով լիմիտների (ըստ կապիտալի գործիքներով գործառնության տեսակի, ըստ դիվերի, ըստ թողարկողի, stop-loss) սահմանում,
- կապիտալի գործիքների փաթեթի բազմազանեցում (դիվերսիֆիկացիա)՝ ըստ թողարկողի, տնտեսության ճյուղերի, ժամկետայնության և այլն:

Գործառնական ռիսկ

Բանկի յուրաքանչյուր բիզնես-գործընթաց պարունակում է որոշակի մակարդակի գործառնական ռիսկ, որը կարող է հանգեցնել ինչպես փոքր, այնպես էլ Բանկի համար էական չափերի հասնող կորուստների: Նշված հանգամանքով է պայմանավորված գործառնական ռիսկի արդյունավետ կառավարման կարևորությունը բանկերի համար: Բանկի ռիսկերի կառավարման ոլորտը կանոնակարգող ներքին իրավական ակտերով գործառնական ռիսկը սահմանվում է որպես ուղղակի կամ անուղղակի կորուստների վտանգ (հնարավորություն)՝ առաջացած կամ պայմանավորված Բանկի անձնակազմի ոչ համարժեք կամ սխալ գործողություններով, բանկային գործընթացների կազմակերպման և կատարման թերություններով, խափանումներով, ինչպես նաև անբարենպաստ արտաքին միջավայրի գործողություններով և իրավիճակներով:

Գործառնական ռիսկի վերահսկողության արդյունավետ համակարգի կիրառումն այդ ռիսկի օպտիմալ կառավարման կարևորագույն գործոններից է, որն ապահովվում է օրական հսկողության իրականացման, պարբերական և թեմատիկ ստուգումների միջոցով գործող կանոնակարգվածության մակարդակի պատշաճության գնահատման, կանոնակարգման կարիք ունեցող գործառույթների վերհանման, հնարավոր ռիսկերի բացահայտման և պատասխանատու մարմիններին դրանց մասին տեղեկացման միջոցով:

Հաշվետու տարում բանկը շարունակել է իր որդեգրած քաղաքականությունը հաճախորդների բնագավառում՝ պահպանելով փոխշահավետության սկզբունքը՝ հաճախորդներին առաջարկել բանկային ծառայությունների ընդգրկուն փաթեթ, մշտապես նորացնելով և բազմազանելով այն, բարելավելով ծառայությունների մատուցման որակը:

«ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ համար հիմնական մրցակիցներ են հանդիսանում ՀՀ-ում գործունեություն ծավալող բոլոր բանկերը, բացառությամբ Մելլաթ բանկի, ինչպես նաև վարկային պրոդուկտների շուկայում՝ որոշ վարկային կազմակերպություններ: Մրցակցության ընթացքում հիմնական մեթոդներն են՝ բանկային նոր թվային տեխնոլոգիաների կիրառում, մատուցվող ծառայությունների տեսակների ընդլայնում և որակի բարձրացում, ներգրավումային և ներդրումային մրցունակ տոկոսադրույքների կիրառում, ինչպես նաև ճկուն սակագնային քաղաքականության վարում:

Հաշվի առնելով բանկի կայուն զարգացման ռազմավարության շարունակականությունը, ապագա ծրագրավորվող գործունեությունը նպատակաուղղված է լինելու բանկի դիրքի ամրապնդմանը և ընդլայնմանը ՀՀ բանկային շուկայում, միջազգային շուկաներ դուրս գալու հնարավորության ուսումնասիրմանը, որը հիմնականում նախատեսում է ակտիվների հետագա կայուն աճ /կանխատեսվում է 10-15%-ի տարեկան աճ/, ինչպես ներգրավված ռեսուրսների /ավանդներ, միջազգային վարկային ծրագրեր/, այնպես էլ ձևավորած շահույթի և սեփական կապիտալի հաշվին:

Բանկը նախատեսում է ընդլայնել իր համագործակցությունը նաև միջազգային ֆինանսական այլ կազմակերպությունների, հատկապես ՎՋԵԲ, ՄՖԿ, Գերմանա-հայկական հիմնադրամ (ԳՀՀ), Սևծովյան Առևտրի և Զարգացման Բանկի և FMO-ի, Ասիական Զարգացման Բանկի, «BLUEORCHARD MICROFINANCE FUND» LLC ներդրումային ընկերության, «SYMBIOTICS» SA, «MICRO, SMALL & MEDIUM ENTERPRISES BONDS» S.A., DEG – Deutsche Investitions- und Entwicklungsgesellschaft mbH ֆինանսական հաստատությունների, «INCOFIN CVBA» ներդրումային ընկերության, FRANKFURT SCHOOL FINANCIAL SERVICES GMBH ընկերության հետ՝ փոքր և միջին բիզնեսի վարկավորման հետ զուգահեռ առավել արագ կզարգանա հիփոթեքային վարկավորման համատեղ ծրագրերի իրականացումը, ինչպես նաև նոր ոլորտների վարկավորման ծրագրերը:

Առաջիկա ծրագրավորվող եկամուտների աճի հիմնական մասը նախատեսվում է ստանալ տոկոսային եկամուտներց, ավելացնելով մատուցվող ծառայություններից ձևավորվող եկամուտները: Վարկերից տոկոսային եկամուտների ավելացման ուղղությամբ կատարվում է նոր վարկային տեխնոլոգիաների ուսումնասիրում և ներդրում:

Մատուցվող ծառայություններից եկամուտների ավելացման համար իրականացվում է դրանց բազմազանում, պլաստիկ քարտերով ծառայությունների ցանկի ընդլայնում, կատարվում է անհատական պահատեղերի տրամադրում, նախատեսվում է ավելացնել բանկոմատների և սպասարկման կետերի ցանկը, վաճառքի և սպասարկման կետերում տեղադրված ինքնասպասարկման տերմինալների քանակը, «AEB Mobile», «AEB Online» համակարգերով ու ինքնասպասարկման տերմինալներով մատուցվող ծառայությունների շրջանակը:

Նշված խնդիրների իրականացման համար բանկը շարունակելու է տեխնիկայի պարբերական վերազինումը, ընթացակարգերի կատարելագործումը, նոր բանկային տեխնոլոգիաների ներդրումը՝ առանձնահատուկ շեշտը դնելով սպասարկման գործիքակազմում ժամանակակից բարձր թվային տեխնոլոգիաների կիրառման վրա, ինչը հնարավորություն կտա ապահովել հաճախորդների ավելի արագ, որակյալ և շուրջօրյա սպասարկում:

Բանկը, որպեսզի առավելագույնս օգտագործի տնտեսության առկա հնարավորությունները, ապահովելով բարձր մրցունակություն ֆինանսաբանկային շուկայում, շարունակելու է մատուցել ունիվերսալ բանկային ծառայություններ:

Արդյունավետ զարգացման կարևորագույն նախապայմաններից համարելով առաջատար փորձի և նոր բանկային տեխնոլոգիաների ներդրումը՝ շարունակել վերոնշյալ գործընթացը՝ առանձնահատուկ շեշտը դնելով սպասարկման գործիքակազմում ժամանակակից բարձր թվային տեխնոլոգիաների կիրառման վրա, ինչը հնարավորություն կտա ապահովել հաճախորդների ավելի արագ, որակյալ և շուրջօրյա սպասարկում, որոնց համար պլանավորվում են անհրաժեշտ կապիտալ ներդրումներ, ինչը, արդյունքում, կբարձրացնի տեխնիկական հագեցվածությունը:

Ընդլայնվելու են վճարահաշվարկային նոր ծառայությունների մատուցումը, պլաստիկ /ինչպես տեղական, այնպես էլ միջազգային/ քարտերով սպասարկումը, ինքնասպասարկման տերմինալների միջոցով, «AEB Mobile», «AEB Online» համակարգերով մատուցվող ծառայությունների ցանկը և այլն:

Տարածքային քաղաքականության շրջանակներում կշարունակվի մասնաճյուղային ցանցի ընդլայնումը, նպատակ ունենալով ապահովել բանկի ներկայությունը հանրապետության ողջ տարածքով, ինչպես նաև գործող մասնաճյուղերի վերակառուցումն ու վերանորոգումը:

Հիմնական բացասական գործոնները, որոնք կարող են որոշակի ազդեցություն թողնել բանկի գործունեության վրա՝ քաղաքական-տնտեսական գործընթացներն են՝ երկրի տնտեսության հետագա զարգացման միտումները:

Նշված ռիսկերը մեղմելու համար բանկը շարունակելու է վարել հավասարակշռված ներգրավումային և ներդրումային քաղաքականություն, հնարավորինս կանխատեսելով զարգացման միտումները, դիվերսիֆիկացնելով ռիսկը, ընդլայնելով ծառայությունների ցանկը, խուսափելով վարկային և ավանդային պորտֆելների կենտրոնացումներից:

Բանկը մեծ ուշադրություն է դարձնում բանկային նոր ծրագրերի ներդրման, գործող ծրագրերի կատարելագործման խնդիրներին: Բանկում նոր տեխնոլոգիաների ներդրումը և զարգացումը կրում է ծրագրավորված բնույթ: Ըստ առանձին բանկային ծառայությունների ոլորտների, ուսումնասիրվում է առաջատար համաշխարհային փորձը, կատարվում է մարքեթինգային ուսումնասիրություն դրա նկատմամբ, ապահովվում է ծառայությունների և տեխնոլոգիաների ներդրման հստակ ընթացակարգերի մշակումը՝ իրականացնելով նաև ներդրման փորձաքննություն:

Բանկում մշտական աշխատանքներ են ծավալվում նոր ծառայությունների, սպասարկման որակի բարելավման ուղղությամբ, հաշվի առնելով հաճախորդների հարցումների արդյունքները: